santeon

Samen de zorg vernieuwen

Impact rapport Samen Beter chronische nierschade

De impact van het verbeterteam chronische nierschade
In dit rapport lees je meer over de focus en impact van het Samen Beter programma chronische nierschade. Op sommige plekken wijzen we je op de online versie van het rapport voor meer verdieping. Je vindt deze op: https://santeon.nl/aandoening/chronische-nierschade/

Heb je vragen over een onderwerp uit het rapport? Neem dan contact op met projectleider Nicoline Otterman, via ottermann@maasstadziekenhuis.nl.

Samen de zorg vernieuwen

Binnen Santeon

Onze methodiek

Als Santeon ziekenhuizen hebben we een grote ambitie: we ontwikkelen de versnelling van nieuwe, écht waardegedreven gezondheidszorg. De basis daarvoor ligt in het vernieuwen van onze zorgpaden. Dit doen we aan de hand van de Santeon veranderaanpak. De kracht van deze aanpak zit in het gezamenlijk innoveren, implementeren en evalueren. Door als zeven ziekenhuizen kennis te delen én van elkaar te leren, verbeteren we onze zorg continu. Zo zorgen we dat de zorg ook in de toekomst toegankelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit blijft.

Verbeterprogramma

Het vernieuwen van zorgpaden doen we vanuit ons Samen Beter programma. Binnen een verbetercyclus concentreert het verbeterteam zich op focusprojecten: vernieuwingen in het zorgpad die aansluiten bij het standaardiseren, personaliseren of digitaliseren van zorg.

Standaardiseren van zorg
Leren van elkaars best practices om te komen tot een zorgstandaard.

Personaliseren van zorg
Inzetten van uitkomstinformatie voor samen beslissen.

Digitaliseren van zorg
Zorgpaden transformeren naar hybride zorg.

Samen de zorg vernieuwen

Binnen het zorgpad chronische nierschade

Bij chronische nierschade zijn de filters in de nieren blijvend beschadigd. Behandeling moet ervoor zorgen dat deze schade beperkt blijft. Er zijn zo'n 15.000 mensen met chronische nierschade onder behandeling in een Santeon ziekenhuis.

Hiernaast zie je een vereenvoudigde weergave van het zorgpad chronische nierschade, gebaseerd op de Metro-Mapping methodiek. De afbeelding toont ook de focusprojecten en belangrijkste ontwikkelingen van het verbeterteam. Op de volgende pagina's lichten we deze toe en delen we voorlopige resultaten.

Benieuwd naar onze aanpak bij focusprojecten? Bekijk ons stappenplan op samendezorgvernieuwen.nl.

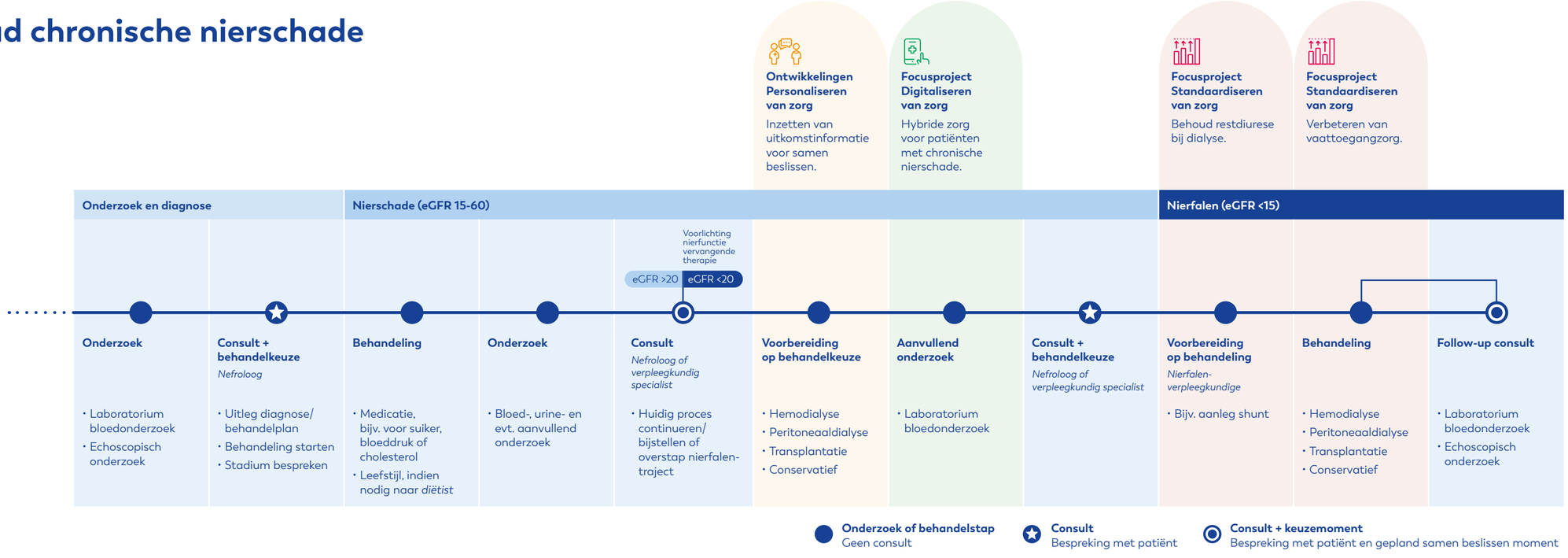

Focusproject | Standaardiseren van zorg

Behoud restdiurese bij dialyse

"Behoud van restdiurese verhoogt de kwaliteit van leven van dialysepatiënten en daarom is het van groot belang om de mogelijkheden hoe dit te bereiken helder uit te leggen en beleidsbeslissingen hierover goed af te stemmen met de patiënt."

Harald Brulez,
internist-nefroloog in OLVG

Aanleiding

In het laatste stadium van chronische nierschade neemt de urineproductie vaak af en verdwijnt uiteindelijk. Patiënten vinden het behoud van urineproductie (restdiurese) belangrijk, omdat ze meer kunnen blijven drinken. Daarnaast vergroot het behoud van restdiurese de kans op behoud van restnierfunctie, wat samenhangt met een betere kwaliteit van leven en een langere overleving.

Het percentage patiënten dat restdiurese behoudt, verschilde tussen de Santeon ziekenhuizen, met name bij hemodialysepatiënten. Een duidelijk beleid ontbrak. Behoud van restdiurese is daarom benoemd als behandeldoel op zich, naast het streven naar een optimale vochtbalans en goede bloeddrukregulatie.

Aanpak

De eerste belangrijke stappen om restdiurese langer te behouden zijn gezet. Er is een behandelstandaard opgesteld door en voor nefrologen. Samen met de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN) en ervaringsdeskundigen is daarnaast een hulpmiddel ontwikkeld dat het (keuze)gesprek tussen zorgverlener en patiënt ondersteunt. Belangrijk is dat de patiënt goed begrijpt welke invloed de behandelkeuze heeft op restdiurese. Komend jaar ligt de focus op het trainen van lokale behandelteams in het gebruik van beide tools en op het voeren van het gesprek met de patiënt.

Streefwaarden

We monitoren:

- Hoe snel restdiurese afneemt na start van de dialyse.
- Het percentage dialysepatiënten dat nog restdiurese heeft.
- De levensverwachting en kwaliteit van leven.

De impact van het gebruik van de hulpmiddelen verwachten wij hierin terug te zien.

Verwachte impact

- **Meer bewustzijn van keuzemomenten** en vaker gezamenlijke besluitvorming met de zorgverlener.
- **Langer behoud van urineproductie,** wat zorgt voor meer ruimte om te drinken, een hogere kwaliteit van leven en mogelijk een langere overleving.
- **Minder (intensieve) dialyse** op de polikliniek en thuis door minder ultrafiltratie en meer gebruik van diuretica.

Tussentijdse resultaten

- Klinische les over het behoud van restdiurese en het toepassen van de behandelstandaard en gespreksondersteuning.
- Belang van restdiurese meer onderwerp van gesprek bij multidisciplinaire teams.
- Verschillen in restdiurese tussen ziekenhuizen inzichtelijk maken met behulp van streefwaarden in het HIPS-dashboard chronische nierschade.

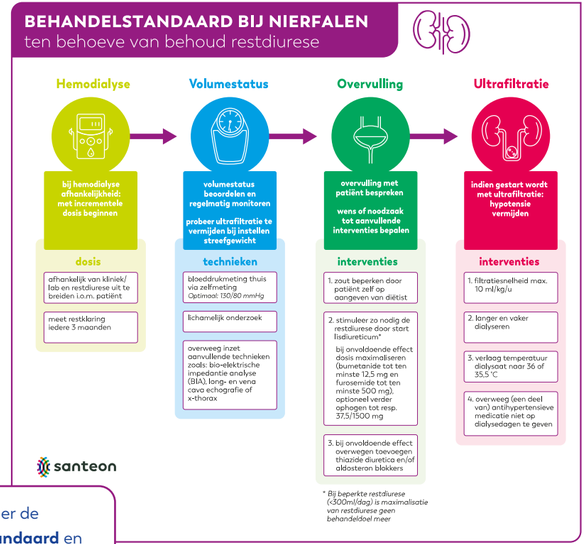

Download hier de **behandelstandaard** en **gespreksondersteuning**.

Focusproject | Standaardiseren van zorg

Verbeteren van vaattoegangzorg voor dialysepatiënten

Aanleiding

Vaattoegangverpleegkundigen coördineren de vaattoegangzorg voor dialysepatiënten.
In Santeonverband wisselt deze groep best practices uit, waaruit drie verbeterprojecten zijn voortgekomen.

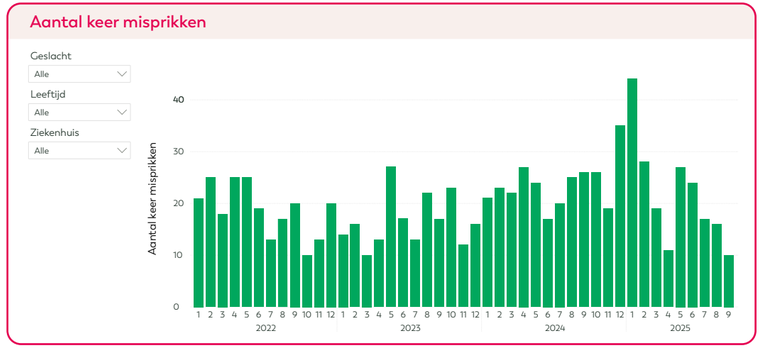

1. Misprikken

Misprikken kan pijn, een dikke arm, prikangst en complicaties veroorzaken bij hemodialyse-patiënten. Binnen Santeon gebruiken we het HIPS-dashboard om inzicht te krijgen in de trend van misprikken binnen het eigen ziekenhuis en in vergelijking met de andere ziekenhuizen.
Zo kunnen verpleegkundigen zien welke impact verschillende werkwijzen op het misprikken hebben en werken we toe naar eenduidig beleid.

Verwachte impact

Meer inzicht en bewustwording, wat sturing op het aantal mispuncties mogelijk maakt.

2. Besparing op katheterslot

Om stollingen en infecties te voorkomen, zijn er verschillende vloeistoffen te gebruiken als katheterslot voor dialyselijnen. Deze vloeistoffen verschillen sterk in prijs. Medisch Centrum Twente heeft een beslisboom ontwikkeld voor de keuze van het type katheterslot, waardoor vaker gekozen wordt voor het meer betaalbare type katheterslot.

Verwachte impact

Medisch Spectrum Twente heeft hiermee een kostenbesparing gerealiseerd van zo'n €70.000 per jaar. Verpleegkundigen in opleiding onderzoeken nu welke impact zij in hun eigen ziekenhuis kunnen realiseren met de beslisboom.

3. Scholing shuntzorg en 3D-arm

Om de kennis en vaardigheden van dialyseverpleegkundigen te vergroten heeft OLVG mircolearnings over shuntzorg en een 3D-arm ontwikkeld. Vier andere Santeon ziekenhuizen nemen deze lessen over.
Het ontwerp van de 3D-arm wordt breder gedeeld zodra de ontwikkeling gereed is.

Focusproject | Digitaliseren van zorg

Hybride zorg voor patiënten met chronische nierschade

Aanleiding

Ziekenhuisbezoeken vragen tijd, energie en geld van patiënten. Ook willen nefrologen hun tijd vooral kunnen inzetten voor patiënten met bijvoorbeeld een instabiele nierfunctie of bijkomende klachten.

"Met het hybride zorgpad chronische nierschade kunnen we consulten voorkomen en lasten voor patiënten, zorgverleners en de gezondheidszorg verminderen."

Wilbert Janssen,
nefroloog in het Martini Ziekenhuis

Aanpak

Door monitoring van de gezondheidssituatie van patiënten met chronische nierschade op afstand, kan het medisch servicecentrum onder supervisie van een verpleegkundig specialist beoordelen of een poliklinisch consult nodig is. Dit gebeurt via de Patient Journey App. Stabiele patiënten zonder klachten en patiënten waarbij kleine aanpassingen in de behandeling nodig zijn, hoeven daardoor niet op de poli te komen. Zo ontstaat ruimte voor de zorgverleners om zich te richten op complexere en nieuwe patiënten.

De verandering

Van een standaard herhaalfrequentie met controles in het ziekenhuis, naar:

- Een vaste jaarlijkse controle in combinatie met digitale monitoring op afstand.
- Tussentijds ziekenhuisbezoek vindt alleen plaats op basis van afwijkende waarden of bij vragen van de patiënt.

Verwachte impact

- **Grotere patiënttevredenheid** door minder ziekenhuisbezoeken, meer regie in het zorgtraject en beter inzicht in de eigen gezondheid.
- **Grotere zorgverlenertevredenheid** door 9% vrijgekomen tijd op poliklinische spreekuren. Zo ontstaat ruimte voor het leveren van de juiste zorg aan de juiste patiënt en voor uitbreiding van de instroom van patiënten.
- **Gezondere populatie** door het voorkomen van achteruitgang van de nierfunctie en metabole complicaties en daarmee mogelijk ook vermindering van nierfunctie geassocieerde hart- en vaatziekten.
- **Beter betaalbare zorg** door jaarlijks 1.400 fysieke herhaalconsulten minder en op termijn mogelijk ook minder opnames, nierfunctievervangende therapie en minder druk op de eerste lijn.

Tussentijdse resultaten

Het Santeon nierschade dashboard is dooront-wikkeld tot een zorgverlenersdashboard met signalering en een app waar patiënten gezondheidsgegevens invoeren.

In de Patient Journey App voeren patiënten gegevens in zoals bloeddruk, gewicht en klachten. Deze gegevens komen samen met de uitslagen van bloed- en urineonderzoek in het zorgverlenersdash-board. Dit dashboard genereert alarmen bij afwijkende waarden. Het medisch servicecentrum kan vervolgens onder supervisie van een verpleegkundig specialist beoordelen of een ziekenhuisbezoek nodig is.

De app bevat ook betrouwbare informatie van de Nierstichting, waardoor patiënten beter inzicht krijgen in hun ziekte en meer regie houden over hun gezond-heid. In de eerste evaluatie (in twee ziekenhuizen) bij 40 patiënten zijn de veiligheid, bruikbaarheid en impact positief beoordeeld.

Zo'n 85% van de patiënten vindt de app waardevol tot heel erg waardevol in zijn of haar zorgproces.

Zorg bij jou

Voor digitale oplossingen maken we gebruik van de diensten van **Zorg bij jou**. Bekijk de website voor meer informatie.

Ontwikkelingen

Personaliseren van zorg

Effect en borging gebruik keuzehulp

Binnen Santeon hebben we de Nierfalen keuzehulp ontwikkeld om het besluitvormingsgesprek te openen en informatie te delen. Binnen het promotieonderzoek van Noel Engels is het effect van de keuzehulp onderzocht.

Na implementatie zagen we de volgende effecten:

- Een lichte toename in samen beslissen.
- Meer kennis over de behandelopties.
- Een verschuiving in behandelkeuzes.
- Minder patiënten met spijt over de gemaakte keuze.

De Santeon ziekenhuizen blijven aandacht houden voor het inzetten van de keuzehulp en nemen hierbij best practices van elkaar over.

Impact-analyse

We analyseren de impact van het personaliseren van zorg via samen beslissen binnen het zorgpad chronische nierschade.

We verwachten:

- Dat bij 1 op de 10 patiënten spijt over hun behandelkeuze kan worden voorkomen.
- Bij 100 patiënten in een samen beslistraject 9.000 uur minder groei in tijdsbesteding aan dialysebehandeling door verpleegkundigen per jaar.
  Er vindt een verschuiving plaats van dialysebehandeling naar conservatieve zorg en transplantatiezorg. Hierdoor blijft de zorg toegankelijk, ook bij oplopende personeelstekorten.

Doorontwikkeling keuzehulp

Op initiatief van Nefrovisie en met steun van de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS) werken we aan de verdere doorontwikkeling van de keuzehulp.

De subsidie maakt het mogelijk om:

- De uitkomstinformatie in de keuzehulp aan te vullen, zoals wachttijd voor transplantatie, meest voorkomende klachten en overleving.
- Een leidraad te ontwikkelen voor het proces van keuzeondersteuning.
- De inzet en doorontwikkeling van de keuzehulp te borgen.

Ga direct naar de **Nierfalen keuzehulp**.

Keuzehulp voor Turkse of Marokkaanse afkomst

De Ethnic-studie, gefinancierd door ZonMw, richt zich op het verbeteren van het samen beslissen met patiënten van Turkse of Marokkaanse afkomst.

De eerste stap is gezet

Vanuit het St. Antonius Ziekenhuis zijn er door Mohamed Boussihmad 24 interviews afgenomen bij Turkse en Marokkaanse patiënten die gekozen hebben voor een niertransplantatie, peritoneaaldialyse (PD) of hemodialyse (HD).

Belangrijkste eerste inzichten

- HD: patiënten voelen zich veilig met een arts in de buurt.
  Opslag van dialysematerialen thuis vormt een barrière om voor PD te kiezen.
- PD: er is beperkte bekendheid over gezondheidsverschillen en andere relevante informatie.
  Patiënten vinden dat de extra vrijheid van PD niet opweegt tegen de veiligheidszorgen.

"Het gesprek in mijn spreekkamer is zeker veranderd. Ik vraag bewuster naar voorkeuren en wensen van patiënten, en ben met uitkomstdata beter in staat de verschillen tussen behandelopties te beschrijven. Dat leidt tot meer verbinding en tot passende zorg."

Willem Jan Bos,

nefroloog in het St. Antonius Ziekenhuis
en lead thema personaliseren van zorg binnen de Santeon onderzoeksagenda

Medisch leiders

René van den Dorpel Maasstad Ziekenhuis
Willem Jan Bos St. Antonius Ziekenhuis
Wilbert Janssen Martini Ziekenhuis
Carl Siegert OLVG
Harald Brulez OLVG
Niels Brinkman Medisch Spectrum Twente
Stijn Konings Catharina Ziekenhuis
Rik ter Meulen Canisius Wilhelmina Ziekenhuis

Kernteam

René van den Dorpel Lead medisch leider, Maasstad Ziekenhuis
Nicoline Otterman Lead projectleider, Maasstad Ziekenhuis
Willem Jan Bos Medisch leider, St. Antonius Ziekenhuis
Liesbeth van Buren Projectleider, St. Antonius Ziekenhuis
Anne Lamain Lead data-analist, St. Antonius Ziekenhuis
Marij Tulner Projectleider, Santeon programmabureau
Tim van den Boom Data-analist, Santeon programmabureau

Vormgeving Wendela Esveld Grafische Vormgeving
Fotografie Beeldbank Santeon
© Santeon 2025. Alle rechten voorbehouden

Meer informatie
info@santeon.nl
www.santeon.nl
Oktober 2025

Kennisplatform **samendezorgvernieuwen.nl**

Wil je een zorgpad vernieuwen, maar weet je niet waar te beginnen?
Zoek je bewezen tools om verbeteringen of innovaties door te voeren?
Of ben je op zoek naar inspiratie voor zorgvernieuwing?
Bezoek dan het kennisplatform **samendezorgvernieuwen.nl.**

Deze gebruiksvriendelijke en inspirerende website helpt professionals in de zorg op een praktische manier op weg bij het standaardiseren, personaliseren of digitaliseren van een zorgpad. Centraal hierbij staat het Santeon stappenplan voor het vernieuwen van zorgpaden.

Door het stappenplan te gebruiken weet je precies welke acties nodig zijn, welke tools je kunt inzetten en wie je moet betrekken.
De zorg vernieuwen doen we samen.

Voorloper in nieuwe gezondheidszorg.